

Brussel, 3 november 2023
(OR. en)

14242/23

LIMITE

SPORT 37
GENDER 190

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Ontwerpconclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over vrouwen en gelijkheid in de sport - <i>Goedkeuring</i>

Voor de delegaties gaan hierbij de door de Groep sport opgestelde ontwerpconclusies over bovengenoemd onderwerp. Alle delegaties hebben hun goedkeuring gehecht aan de tekst.

Het Comité van permanente vertegenwoordigers wordt derhalve verzocht het door de delegaties bereikte akkoord over de bijgaande tekst te bevestigen en de tekst toe te zenden aan de Raad (EJCS, 23-24 november 2023) zodat hij kan worden goedgekeurd en vervolgens bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Ontwerpconclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over vrouwen en gelijkheid in de sport

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE EN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE
REGERINGEN VAN DE LIDSTATEN, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN,

HERINNEREND AAN HET VOLGENDE:

1. Volgens artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) berust de Unie op waarden die "[...] de lidstaten gemeen [hebben] in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen", volgens artikel 8 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), "[streeft de Unie] bij elk optreden [...] ernaar de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen op te heffen en de gelijkheid van mannen en vrouwen te bevorderen", en volgens artikel 19 van dit laatste Verdrag "kan de Raad [...] passende maatregelen nemen om discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid te bestrijden".
2. In artikel 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie is bepaald dat "[i]edere discriminatie, met name op grond van geslacht, ras, kleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuiging, politieke of andere denkbeelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, [verboden is]". Voorts is in artikel 23 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie bepaald dat de "gelijkheid van vrouwen en mannen moet worden gewaarborgd op alle gebieden".
3. In de conclusies van de Raad over gendergelijkheid in de sport¹ worden de lidstaten verzocht om, in nauwe samenwerking met de sportwereld, algemene overeenkomsten of een algemene strategie inzake gendergelijkheid in de sport te ontwikkelen².

¹ Conclusies van de Raad van 21 mei 2014 over gendergelijkheid in de sport (PB C 183 van 14.6.2014, blz. 39).

² Het begrip "sport" wordt in die conclusies in de breedste zin van het woord opgevat en heeft ook betrekking op lichaamsbeweging.

4. In de resolutie van de Raad over de bepalende kenmerken van een Europees sportmodel wordt erkend dat de organisatie van sport in Europa op waarden stoelt, waaronder gendergelijkheid³.
5. Het herziene Europees Sporthandvest van de Raad van Europa⁴ betreft belanghebbenden bij het verdedigen van de mensenrechten en bevordert gendergelijkheid in en door de sport, met name door de uitvoering van de strategie voor gendermainstreaming in de sport.
6. In de aanbeveling van het Comité van Ministers van de Raad van Europa aan de lidstaten over gendermainstreaming in de sport (CM/Rec(2015)2) wordt steun uitgedrukt voor het bevorderen van beleid dat gericht is op gendermainstreaming op alle gebieden en alle niveaus van de sport.
7. In de resolutie van de Raad over het werkplan van de Europese Unie voor sport⁵ is gendergelijkheid een van de hoofdonderwerpen van het prioriteitsgebied "bescherming van de integriteit en waarden in de sport".
8. In 2020 heeft de Europese Commissie haar strategie voor gendergelijkheid 2020-2025 vastgesteld, waarin wordt gestreefd naar een Unie van gelijkheid.

³ Resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de bepalende kenmerken van een Europees sportmodel (PB C 501 van 13.12.2021, blz. 1).

⁴ Aanbeveling CM/Rec(2021)5 over het herziene Europees Sporthandvest, aangenomen door het Comité van Ministers van de Raad van Europa op 13 oktober 2021 tijdens de 1414e vergadering van de afgevaardigden van de ministers.

⁵ Resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het werkplan van de Europese Unie voor sport (1 januari 2021 - 30 juni 2024) (PB C 419 van 4.12.2020, blz. 1).

9. In de conclusies van de Raad over de rol van sport als bron en motor van actieve sociale insluiting⁶ wordt gendergelijkheid erkend als een van de gemeenschappelijke prioriteiten die in de hele Europese Unie meer steun behoeven, ook op het gebied van sport, en wordt gesteld dat gendergelijkheid in de sport moet worden gestimuleerd, in het bijzonder wat betreft de toegang tot sport en vertegenwoordiging in besluitvormingsorganen, onder meer door actieve maatregelen tegen genderstereotypering te nemen.
10. In de conclusies van de Raad over het bevorderen van de gemeenschappelijke waarden van de EU door middel van sport⁷ wordt erkend dat sport, als universele taal die iedereen begrijpt, kan bijdragen tot het voorkomen van onverdraagzaamheid en sociale uitsluiting, met inbegrip van genderstereotypering en vrouwenhaat, racisme, vreemdelingenhaat en marginalisering.
11. In de conclusies van de Raad over sportinnovatie⁸ wordt erkend dat innovatieve technologische en digitale communicatie- en uitzendmethoden, en ook niet-formeel en informeel leren, sportorganisaties kunnen helpen om onder meer genderstereotypering, vrouwenhaat, homofobie, intimidatie, misbruik en geweld onder de aandacht te brengen en te voorkomen, seksueel geweld en elke andere vorm van discriminatie inbegrepen.
12. In 2022 heeft de Groep op hoog niveau inzake gendergelijkheid in de sport⁹ een actieplan en aanbevelingen gepresenteerd aan de Europese Commissie, de lidstaten, nationale en internationale sportorganisaties en organisaties in de breedtesport om het genderevenwicht in de sport te verbeteren. De groep legt de nadruk op zes belangrijke thematische gebieden: participatie; positie als coach of official, leiderschap, sociale en economische aspecten van sport, berichtgeving in de media en gendergerelateerd geweld.

⁶ Conclusies van de Raad van 18 november 2010 over de rol van sport als bron en motor van actieve sociale insluiting (PB C 326 van 3.12.2010, blz. 5).

⁷ Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het bevorderen van de gemeenschappelijke waarden van de EU door middel van sport (PB C 196 van 8.6.2018, blz. 23).

⁸ Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over sportinnovatie (PB C 212 van 4.6.2021, blz. 2).

⁹ Europese Commissie, Naar meer gendergelijkheid in de sport, Aanbevelingen en actieplan van de Groep op hoog niveau inzake gendergelijkheid in de sport, 2022.

ERKENNENDE HETGEEN VOLGT:

13. Ondanks de tot dusver geboekte vooruitgang en rekening houdend met de verschillende situatie in de lidstaten, doen vrouwen vanwege praktische, persoonlijke, sociaal-culturele en structurele belemmeringen nog steeds minder aan sport en lichaamsbeweging dan mannen¹⁰, waardoor ze ondervertegenwoordigd zijn in posities als coach en official en in leiderschapsposities.
14. Vrouwen stuiten op de sportarbeidsmarkt nog steeds op obstakels op het gebied van bijvoorbeeld gelijke toegang, gelijk loon voor gelijk werk, vertegenwoordiging in besluitvormingsposities, genderstereotypen en gelijke waardering en erkenning van hun werk.
15. Er zijn aanzienlijke verschillen tussen sporten en tussen de lidstaten, en het gebrek aan gelijke toegang en betrokkenheid van vrouwen, aan vrouwen in leiderschaps- en besluitvormingsposities en aan zichtbaarheid van vrouwen op het gebied van sport bestendigt discriminatie en ongelijkheid¹¹.
16. Misbruik, seksuele intimidatie en geweld tegen vrouwen en meisjes, ook in de digitale ruimte, alsook genderstereotypering en seksisme blijven belangrijke punten van zorg in de sportsector.
17. Gendergerelateerde discriminatie kan tot gevolg hebben dat personen, met name vrouwen en personen in kwetsbare en gemarginaliseerde posities, worden uitgesloten van deelname aan sport.
18. De sportverslaggeving in de media is voornamelijk gericht op mannen in de sport. Aan vrouwen in de sport wordt in de media of online doorgaans minder aandacht besteed dan aan mannen. De behandeling van vrouwen in de sport is vaak gebaseerd op genderstereotypen of is geseksualiseerd en seksistisch.
19. Sport bezit een belangrijk potentieel om gelijkheid te bevorderen door middel van zelfbeschikking, bewustmaking en het doorbreken van heersende genderstereotypen door middel van actieve participatie.

¹⁰ Volgens de vijfde Eurobarometer over sport en lichaamsbeweging, gepubliceerd in september 2022.

¹¹ Uit gegevens van het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) blijkt dat slechts ongeveer één op de vijf leden van het hoogste besluitvormingsorgaan van sportorganisaties een vrouw is.

NOTA NEMEND VAN HET VOLGENDE:

20. Om het Europese gemeenschapsgevoel en de toekomstige welvaart van Europa te waarborgen, moeten samenlevingen gendergerelateerde discriminatie actief voorkomen en bestrijden.
21. Sport speelt een belangrijke rol in het leven van de Europeanen en levert een belangrijke sociale, educatieve, economische, culturele en verbindende bijdrage aan de samenleving in de Europese Unie en aan haar strategische doelstellingen en sociale waarden.
22. Hoewel algemeen bekend is dat toegang tot en het beoefenen van sport positieve effecten hebben, bijvoorbeeld op het gebied van persoonlijke ontwikkeling, identiteitsgevoel en gemeenschapsgevoel, zelfefficiëntie, zelfvertrouwen en lichamelijk en geestelijk welzijn, is het om die effecten te bereiken essentieel dat ten aanzien van sportbeoefenaars een veilig, inclusief en gelijk speelveld tot stand wordt gebracht, dat vrij is van elke vorm van ongelijkheid, discriminatie of geweld.
23. Een grotere zichtbaarheid en een betere berichtgeving in de media over vrouwencompetities kunnen de perceptie van het publiek van de waarde van vrouwensport en het belang ervan in de samenleving ten goede komen.
24. Overheidsinvesteringen in sport moeten billijk worden verdeeld tussen vrouwen en mannen, om bij te dragen tot het wegwerken van ongelijkheden en het tot stand brengen van meer gelijkheid in de sport te ondersteunen.

BEKLEMTONEND HETGEEN VOLGT:

25. Deze Raadsconclusies bestrijken alle beleidsmaatregelen op het gebied van sport.
26. Gendergelijkheid is een doelstelling van het sportbeleid op EU-niveau, zoals bekrachtigd in het werkplan voor sport (2021-2024).
27. Maatregelen ter ondersteuning en bevordering van gendergelijkheid versterken de naleving van de in de bijlage bij deze conclusies vermelde internationale verbintenissen.

VERZOEKEN DE LIDSTATEN, BINNEN HUN BEVOEGDHEDEN EN MET INACHTNEMING VAN DE ROL EN DE AUTONOMIE VAN DE SOCIALE PARTNERS, OM:

28. Ervoor te zorgen dat iedereen op alle niveaus gelijke toegang tot sport krijgt en ten volle de kans krijgt om, zonder gendergerelateerde discriminatie, sport te beoefenen en functies uit te oefenen.
29. Gendergelijkheid te versterken en te integreren in het sportbeleid en positieve rolmodellen te bevorderen via het sportbeleid en aanverwante beleidsterreinen.
30. Gelijke deelname van vrouwen en mannen aan beroepssporten aan te moedigen door de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden te verbeteren, gelijk loon voor gelijk werk of werk van gelijke waarde te bevorderen en te ijveren voor maatregelen ten behoeve van een beter evenwicht tussen werk en privéleven.

31. De sportsector aan te moedigen en te stimuleren om het percentage vrouwen in leiderschapsposities en het aantal vrouwelijke sportmedewerkers en -officials te verhogen.
32. Zonder afbreuk te doen aan de vrijheid van meningsuiting en van informatie, gendergelijkheid te bevorderen door de media, en met name de publieke media, op te roepen de zichtbaarheid van en de berichtgeving over vrouwencompetities te verbeteren, en door in overweging te nemen gebruik te maken van het bij artikel 14 van de richtlijn audiovisuele mediadiensten verleende prerogatief inzake evenementen van aanzienlijk belang voor de samenleving¹².
33. De sportsector aan te moedigen en actief te ondersteunen bij het voorkomen en bestrijden van intimidatie, seksistische haatzaaiende uitlatingen, seksueel misbruik en geweld tegen vrouwen en meisjes, in het bijzonder personen in een kwetsbare en gemarginaliseerde positie, en minderjarigen op alle niveaus.
34. De bescherming van getuigen, klokkenluiders en slachtoffers van seksueel en gendergerelateerd geweld te verbeteren.
35. Te bekijken hoe onderzoek naar en studies over, statistieken over en analyses van gendergelijkheid op het gebied van sport, alsmede het verzamelen van intersectionele en uitgesplitste gegevens over mannen en vrouwen op het gebied van sport, met inbegrip van de effecten van genderstereotypen, kunnen worden bevorderd.
36. Te overwegen de toekenning van overheidsmiddelen afhankelijk te stellen van de naleving van de grondrechten en de beginselen van goed bestuur, met inbegrip van gendergelijkheid.
37. Bij de bouw en renovatie van sportinfrastructuur rekening te houden met het aspect gendergelijkheid en de specifieke behoeften van vrouwen en meisjes.

¹² Richtlijn 2010/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2010 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) (PB L 95 van 15.4.2010, blz. 1).

VERZOEKEN DE LIDSTATEN EN DE COMMISSIE, IN OVEREENSTEMMING MET HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL EN BINNEN HUN RESPECTIEVE BEVOEGDHEDEN, HET VOLGENDE TE BEVORDEREN:

38. De regelmatige uitwisseling van goede praktijken inzake maatregelen ter bevordering van gendergelijkheid in de sport, bijvoorbeeld door deel te nemen aan het gezamenlijke "All In Plus"-project van de EU en de Raad van Europa.
39. De uitwisseling van goede praktijken en richtsnoeren over de wijze waarop sportinstellingen organisatorische structuren en maatregelen kunnen ontwikkelen om alle vormen van misbruik te voorkomen, met bijzondere aandacht voor gendergerelateerd geweld.
40. De uitwisseling van informatie over alle initiatieven en praktijken die kunnen bijdragen tot een grotere participatie van vrouwen in de sportsector in het algemeen en tot de bestrijding van gendergerelateerde discriminatie en genderstereotypen.
41. Actieve samenwerking tussen de betrokken sociale partners binnen het kader van de sociale dialoog alsmede met de sportwereld binnen het kader van een gestructureerde dialoog, op basis van een multidisciplinaire, op mensenrechten gestoelde en genderbewuste aanpak op verschillende niveaus en met meerdere actoren.

VERZOEKEN DE COMMISSIE OM:

42. Te overwegen om de sportsector op te nemen in toekomstige gendergelijkheidsstrategieën, met inachtneming van de nationale bevoegdheden van de lidstaten.
43. Aan de Raad regelmatig verslag uit te brengen over maatregelen ter bevordering van gendergelijkheid die relevant zijn voor de sportsector.
44. Ondersteuning te blijven verlenen aan transnationale initiatieven inzake gendergelijkheid op het gebied van sport, zoals bewustmaking, educatieve campagnes, uitwisseling van goede praktijken, studies, netwerken en projecten zoals het gezamenlijke "All In Plus"-project¹³ van de EU en de Raad van Europa.
45. Onderzoek te bevorderen naar de rol van de sportsector en -industrie bij het vormen van waarden, houdingen, behoeften en belangen van vrouwen en mannen door aspecten als gelijke toegang, zichtbaarheid en deelname op het gebied van sport te analyseren.
46. Bij de beoordeling van de voorwaarden om sportevenementen overeenkomstig artikel 14 van de richtlijn audiovisuele mediadiensten als van aanzienlijk belang voor de samenleving te kwalificeren, rekening te houden met het aspect gendergelijkheid.

¹³ Raad van Europa, "All In Plus: Promoting greater gender equality in sport" (Bevorderen van gendergelijkheid in de sport), maart 2023.

ROEPEN DE SPORTWERELD EN ANDERE BELANGHEBBENDEN OP OM:

47. Van gendergelijkheid een hoeksteen van goed bestuur van sportorganisaties te maken, bijvoorbeeld door het bevorderen van een gelijk en transparant financieringssysteem, van gelijke financieringsmogelijkheden en van gelijke beloning. Naast het bevorderen van diversiteit op alle niveaus moeten alle relevante aspecten worden geanalyseerd, met bijzondere aandacht voor intersectionaliteit en structurele en institutionele discriminatie.
48. Initiatieven te bevorderen voor de ontwikkeling, verspreiding en capaciteitsopbouw met betrekking tot instrumenten om gendergelijkheid te integreren als pijler van goed bestuur in de sport, zoals genderbudgettering, gendereffectbeoordelingen, opleidingen op het gebied van gendergelijkheid en genderresponsieve evaluaties.
49. Gendergelijkheid te integreren in alle sportstrategieën, -beleidsmaatregelen en -acties, bijvoorbeeld door een interne strategie op te stellen met een coördinator voor gendergelijkheid en genderbudgettering, door gendergelijkheid te bevorderen in alle procedures en bij de opleiding van werknemers en vrijwilligers.
50. De nodige stappen te nemen om het percentage vrouwen in leiderschapsposities en posities als coach of official in sportorganisaties, -instellingen en -clubs te verhogen, met name door vrouwen te motiveren om een dergelijke positie in te nemen en hen hierbij te ondersteunen.
51. Gendergelijkheidsdoelstellingen vast te stellen voor de opleiding van sportpersoneel en -officials, bijvoorbeeld door steun te verlenen aan een mentorprogramma voor jonge meisjes en vrouwen die belangstelling hebben voor coaching en arbitrage.

52. Onderwijs- en preventieprogramma's te ontwikkelen en beschikbaar te stellen over gendergelijkheid en de bestrijding van intimidatie, haatzaaiende uitlatingen, alle vormen van misbruik en gendergerelateerd geweld, waarbij communicatiemechanismen worden opgezet om naar slachtoffers van gendergeweld te luisteren, en waarbij slachtoffers, klokkenluiders en getuigen beter worden beschermd.
53. Vrouwen en meisjes met verschillende sociaal-economische achtergronden aan te sporen om aan sport te doen.
54. Goede praktijken op het gebied van gendergelijkheid in de sport te verzamelen, te verspreiden en onder de aandacht te brengen, en de uitwisseling van ervaringen te bevorderen en te vergemakkelijken.
55. Te zorgen voor een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in interne en externe communicatie, ook op sociale netwerken, en ervoor te zorgen dat in berichtgeving, commentaar en verslaggeving over sportactiviteiten geen sprake is van discriminatie.
56. Ervoor te zorgen dat vrouwen en meisjes die aan sport doen toegang hebben tot passende uitrusting en kledij om hun sport op een veilige manier te kunnen beoefenen.
57. Te zorgen voor gelijke toegankelijkheid van sportinfrastructuur op basis van de behoeften en de vereisten van alle individuen, alsook voor adequate en veilige faciliteiten voor vrouwen en meisjes.

RELEVANTE BELEIDSDOCUMENTEN:

- Verdrag van Lissabon tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap (PB C 306 van 17.12.2007, blz. 1);
- Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (2012/C 326/02);
- Conclusies van de Raad over duurzame en toegankelijke sportinfrastructuur (PB C 494 van 28.12.2022, blz. 1);
- Resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de bepalende kenmerken van een Europees sportmodel (PB C 501 van 13.12.2021, blz. 1);
- Resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het werkplan van de Europese Unie voor sport (1 januari 2021 - 30 juni 2024) (PB C 419 van 4.12.2020, blz. 1);
- Conclusies van de Raad over gendergelijke economieën in de EU: volgende stappen (doc. 14938/19);
- Conclusies van de Raad over het dichten van de loonkloof tussen mannen en vrouwen: kernbeleid en kernmaatregelen (doc. 10349/19);
- Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over het bevorderen van de gemeenschappelijke waarden van de EU door middel van sport (PB C 196 van 8.6.2018, blz. 23);

- Conclusies van de Raad van 21 mei 2014 over gendergelijkheid in de sport (PB C 183 van 14.6.2014, blz. 39);
- Conclusies van de Raad van 18 november 2010 over de rol van sport als bron en motor van actieve sociale insluiting (PB C 326 van 3.12.2010, blz. 5);
- Europese Commissie, Naar meer gendergelijkheid in de sport, Aanbevelingen en actieplan van de Groep op hoog niveau inzake gendergelijkheid in de sport (2022).
- Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025 (COM(2020) 152 final);
- Aanbeveling van het Comité van Ministers van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van seksisme (2019);
- Aanbeveling CM/Rec(2021)5 over het herziene Europees Sporthandvest, aangenomen door het Comité van Ministers van de Raad van Europa op 13 oktober 2021 tijdens de 1414e vergadering van de afgevaardigden van de ministers;
- Aanbeveling CM/Rec(2015)2 over gendermainstreaming in de sport, aangenomen door het Comité van ministers van de Raad van Europa op 21 januari 2015 tijdens de 1217e vergadering van de afgevaardigden van de ministers;
- Resolutie van het Europees Parlement over het sportbeleid van de EU: beoordeling en mogelijke verdere stappen (PB C 224 van 8.6.2022, blz. 2);

- Rapport van het Europees Instituut voor gendergelijkheid inzake gendergelijkheid in machts- en besluitvormingsposities (2015);
- Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (Unesco), "Moving forward the 2030 Agenda for Sustainable Development" (de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling bevorderen) (BSP-2017/WS/1, 2017);
- Unesco, zesde internationale conferentie van ministers en hooggeplaatste ambtenaren bevoegd voor lichamelijke opvoeding en sport (MINEPS VI), actieplan van Kazan (15 juli 2017);
- Unesco, MINEPS V, Verklaring van Berlijn (30 mei 2013);
- Internationaal Olympisch Comité (IOC), Gender Equality and Inclusion Objectives 2021-2024, Gender Equality & Inclusion Report 2021.
- IOC, Olympic Agenda 2020 +5: 15 Recommendations
